

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1097

av Jan R Andersson (M)

Fjärrvärme och kärnkraft

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kärnkraftens spillvärme i fjärrvärmeproduktion och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk kärnkraft används idag endast för elproduktion. Uranet används som ett värmeproducerande bränsle i driften av kondenskraftverk, vilket gör att två tredjedelar av energin kyls bort. Större delen av energin i uranet blir alltså spillvärme som försvinner ut i havet.

Riksdagens utredningstjänst (RUT) har gått igenom möjligheten att ersätta biomassa i fjärrvärmeproduktion med denna spillvärme. Det vanligaste bränslet i svensk fjärrvärmeproduktion är idag spill från främst skogsindustrin som grenar, toppar, ris och bark. Totalt består fyra femtedelar av bränslet i fjärrvärmeproduktionen idag av energi som inte skulle ha använts i annat fall.

Utredningen om hur fjärrvärmenäten ska öppnas för fler aktörer framhåller att förutsättningarna för fjärrvärmeoperatörerna kommer att förändras. Den enskilt största förändringen är att monopolet måste bort och kunderna ges möjlighet att välja mellan fler fjärrvärmeleverantörer.

Fjärrvärmemarknaden omsätter 30 miljarder kronor. Av detta står de kommunala fjärrvärmebolagen för drygt 60 procent av produktionen medan privata och statliga står för cirka 20 procent respektive. Intressant i sammanhanget är att restvärme från

industrin finns över nästan hela landet, men inte utnyttjas mer än till hälften. Skulle detta ske ges ytterligare möjligheter att välja mellan fler leverantörer.

Öppnare nät kommer sannolikt att medföra att mer industriell restvärme tas till vara. Fler externa och specialiserade aktörer förväntas uppstå.

Möjligheten att tillvarata spillvärmen från kylvattnet i kärnkraftverk har diskuterats, men det finns otillräcklig forskning kring de samhällsekonomiska konsekvenserna. Därtill finns en lag idag som förbjuder detta. En annan anledning till detta kan vara tidigare regeringars ambition att avveckla kärnkraften. När Alliansen nu träffat en historisk energiöverenskommelse där nuvarande kärnkraftverksreaktorer kan bytas ut mot nya ter det sig naturligt att i framtiden satsa forsknings- och utredningsresurser på vidareutveckling och högre resursutnyttjande av kärnkraften.

Björn Karlsson, professor på energisystem vid Linköpings universitet, menar att mängder av energi går till spillo i Sverige. En anledning är att man inte drar nytta av kombinationen mellan värme- och kraftproduktion. Fjärrvärmeverken som skulle kunna producera el samtidigt som värme gör det inte, och kraftverk som producerar el gör inget av biprodukten värme. Samtidigt är utnyttjandet av spillvärme från kärnkraftverk förbjudet.

Förbudet att nyttja spillvärmen från kärnkraftverk bör hävas och en alternativ användning av nämnda spillvärme bör beaktas för att komma fram till att det bästa sättet att höja effektiviteten i sektorn för bostadsuppvärmning är att ta till vara spillvärmen från kärnkraftverken och använda den till fjärrvärme.

Jan R Andersson (M)